

малко. Трите селища постепенно се сближават пространствено и към началото на XIX в. се считат вече за едно селище, въпреки че различията между тях остават до средата на XIX в.

Сливен се оформя като един от големите български градове с население около 25 000 души. От сведенията, събрани от руските войски за 7000 българи, се вижда, че Сливен има напълно градски бит: 714 души са абаджии и лозари, 100 – майстори на оръжие, 101 търговци и само 19 земеделци.

В Сливенската планина действат много хайдушки дружини с войводи Злати Кокарчоолу, Кара Съби, Георги Трънкин, Панайот Хитов и др., което впоследствие поражда новият мит за „Града на стоте войводи“. Многобройни топоними са във връзка с хайдушкото движение: *Хайдушко кладенче*, *Хайдушката пещера*, *Харамията* и мн. др. Много от тях са хайдушки сборища. Едно от най-прочутите е *Куш бунар* на билото на планината. За него битуват легенди и предания от стари времена за лечебност на водата му, за голям събор, ставал някога на Преображение Господне (тук е имало църква от комплекса на Малка Света гора) и т.н.

Активното участие на сливенци в образуванияте волентирски доброволчески дружини след превземането на града през август 1829 г. от руските войски и неуспешния опит за въстание начело с Георги Мамарчев предизвикват масово изселване. В Сливен тогава имало около 12–15 хиляди българи. От тях 10–12 хиляди се изселват. В Болград (Бесарабия, Русия) се образува цял квартал, а във Влашко, край Плоещ, се създава град Нов Сливен. При опит на местен барон да го постави под зависимост към 1836 г., хората изоставят токущо построените къщи и се разпръсват, като някои се завръщат в Сливен.

Изселването нанася силен удар както на икономиката, така и на обществения живот. Със завръщането на част от изселниците и заселването на хора от селата градът се възстановява сравнително бързо и достига 20000 души. В него има 11 големи български махали, 11 мюсюлмански (турски), две цигански, по една еврейска и арменска. На чаршията, която е смесена, но с преобладаване на българите, по турско салнаме (статистически годишник) имало 984 дюкяна и 36 хана. Край потоците имало повече от 70 тепавици, 66 воденици. Създават се пръснати манифактури, акционерни дружества. През 1836 г. по инициатива на Добри Желязков се открива Държавна текстилна фабрика – първото модерно предприятие на Балканите.

Въпреки че българите имат мнозинство, те имат три черкви, а джамиите са 22, включително и във фабричния двор.

Учебното дело, което преди 1830 г. е с класно училище на гръцки, се развива на български език, ръководено от Добри Чинтулов, Сава Доброплодни и др. Впоследствие прераства в непълна гимназия с ученици и от други селища. Девическото образование също става класно.

През 1860 г. е основано „Българско благотелно читалище“, сега читалище „Зора“. Създават се женско дружество „Майчина длъжност“, Ученическо дружество „Учтивост“, издаващо ръкописен вестник.